

Sledljivost hrane, pijače in krmil

NA VSAKEM KORAKU MORAMO VEDETI, OD KOD PRIHAJA HRANA IN KAJ SE Z NJO DOGAJA

Sledljivost je proces, ki preko celotne preskrbovalne verige kot člen za členom povezuje različna podjetja. Pri tem morajo biti procesi usklajeni tako, da zadovoljimo najprej zakonske zahteve, nenazadnje pa tudi pričakovanja potrošnikov za varnost in kvaliteto prehrabnih proizvodov.

MATJAŽ MARTINI, EAN SLOVENIJA

Zmožnost, da so podatki za sledljivost dostopni hitro in točno, je ključnega pomena. To zahteva upravljanje zaporednih povezav med tem, kaj je prejeta, izdelano, pakirano, hranjeno in odposlano preko celotne preskrbovalne verige (en korak naprej, en korak nazaj).

Sledljivost od točke do točke je najpogostejši način za zagotovitev sledljivosti. Takrat vsak partner hrani informacije, ki se navezujejo na njegovo fazo obdelave. V primeru potrebe partner n poišče potrebno informacijo pri partnerju n-1 ali n+1 v verigi. Če katerikoli partner ne more upravljati s temi povezavami, je posledica izguba zaporednih podatkov in s tem sledljivosti v celotni verigi.

Sistem EAN.UCC za upravljanje sledljivosti

Sistem EAN.UCC vključuje upravljanje zaporednih povezav med proizvodnimi serijami in logističnimi enotami preko celotne preskrbovalne verige. V večini primerov se sledenje

izdelkov izvaja na osnovi skupine izdelkov, ki je bila podvržena enakemu načinu transformacije, transporta in skladiščenja.

Upravljanje sledljivosti vključuje vnaprej določene informacije, ki se hranijo preko cele preskrbovalne verige. Vsak izdelek, za katerega je potrebna sledljivost, mora biti enolično identificiran z GTIN + serijsko številko ali SSCC kodo. Enolični identifikatorji omogočajo dostop do vseh razpoložljivih podatkov, ki se nanašajo na posamezno enoto, njeno zgodovino, uporabnost ali lokacijo. Identifikacijski podatki o izdelku, skupinskem pakiranju ali paleti so zapisani v obliki simbola črtne kode UCC/EAN-128, kar omogoča avtomatski zajem podatkov.

Z vidika upravljanja z informacijami, ki se nanašajo na

Po podatkih pregledov CIES (The Food Business Forum) za leto 2002 in 2003 je varnost hrane pri velikih prodajalcih in proizvajalcih na vrhu najpomembnejših zadev. V pregledu leta 1999 podjetja skrbijo za varno hrano sploh niso izpostavila, kar kaže na velik skok zanimanja po izbruhu BSE, e-coli in drugih problemov povezanih z zagotavljanem varne hrane.

sledljivost, morajo vse vključene stranke v preskrbovalni verigi zagotoviti, da se sistematično povežejo fizični tok surovin, polizdelkov in končnih izdelkov z informacijo, ki se na njih navezuje. Uporaba enotnega jezika in enotnih identifikatorjev je pri tem ključnega pomena. Osnovna identifikacija je razširjena z nizom standardnih aplikacijskih identifikatorjev (AD), ki so lahko dodani osnovnemu zapisu v črtni kodi. Priporočena je uporaba RIP, da dosežemo hitro, zanesljivo in cenovno učinkovito komunikacijo.

Iniciativa ECR

V uvodu omenjena evropska zakonodaja ne določa konkretne tehnične rešitve, zato morate skrbno pretehtati med možnimi opcijami pri implementaciji sistema sledljivosti. Seveda boste le z uporabo enotne rešitve dosegli poenostavitev

sistema in s tem optimizacijo stroškov.

Iniciativa ECR (Efficient Consumer Response), v kateri se združujejo velika proizvodna in trgovska podjetja, v modri knjigi podaja najboljšo prakso, ki pokriva evropsko področje. Najboljša praksa presega omejene rešitve posameznih podjetij ali nacionalne rešitve. V modri knjigi opisani postopki omogočajo organizacijo procesov, ki omogočajo učinkovito sledenje, izsledovanje, umik proizvodov in upravljanje v krizni situaciji. Vsa podana priporočila slonijo na evropski zakonodaji in uporabi standardov EAN.UCC. Uporabo sistema EAN.UCC priporoča tudi UN/ECE (Ekonomski komisija ZN za Evropo) in CIES.

V EAN Slovenija želimo pripomoči k racionalizaciji preskrbovalne verige. Našim podjetjem lahko posredujemo bogate izkušnje, ki jih ima EAN International na področju sledljivosti. Zato smo tudi na osnovi diskusije ob zaključku našega seminarja, ki se je nanašal na sledljivost, podali pobudo za ustanovitev delovne skupine za sledljivost. Dodatne informacije in prijave na naši spletni strani www.ean.si ali po e-pošti ean@gzs.si.

Evropska zakonodaja (uredba (EC)178/2002) z januarjem 2005 zahteva sledljivost hrane, krmil in snovi, ki se lahko uporabijo v prehrani v vseh korakih proizvodnje, priprave in distribucije. Zakonodaja od vseh akterjev v prehrabni verigi zahteva, da imajo implementirane sisteme, ki za vsak lasten proizvod omogočajo spremljanje podatkov za vse snovi dobaviteljev, lastnega proizvodnega procesa in prejemnike izdelkov.

Sistem EAN.UCC

GRADNIKI SLEDLJIVOSTI	PODPORNE TEHNOLOGIJE	EAN.UCC SISTEMSKA ORODJA
IDENTIFIKACIJA	AVTOMATSKA IDENTIFIKACIJA	GTIN, SSCC, GLN, AI
ZAJEM IN HRANJENEJE PODATKOV	AVTOMATSKI ZAJEM PODATKOV	EAN/UPC, UCC/EAN-128
UPRVLJANJE POVEZAV KOMUNIKACIJA	RAČUNALNIŠKA OBDELAVA RIP	PROGRAMSKE REŠITVE EANCOM/XML

1 podjetja, ki zagotavljajo programske rešitve niso vključena v EAN.UCC sistem